

Plangebied kampeerterrein aan de Pageplas te Stadskanaal Een Archeologisch Bureauonderzoek

Administratieve gegevens

provincie: Groningen

gemeenten: Stadskanaal

plaats: Stadskanaal

toponiem: Pagedal, Pageplas

bevoegd gezag: gemeente Stadskanaal

opdrachtgever: gemeente Stadskanaal

uiterste coördinaten: noordwest 262.330/557.136
noordoost 262.359/557.157
zuidoost 262.377/557.128
zuidwest 262.344/557.110

kaartblad: 13C

CIS-code: 44595

beheer documentatie: Libau, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, gemeente Stadskanaal en E-depot

uitvoerder: Libau

auteur: M. de Jong MA

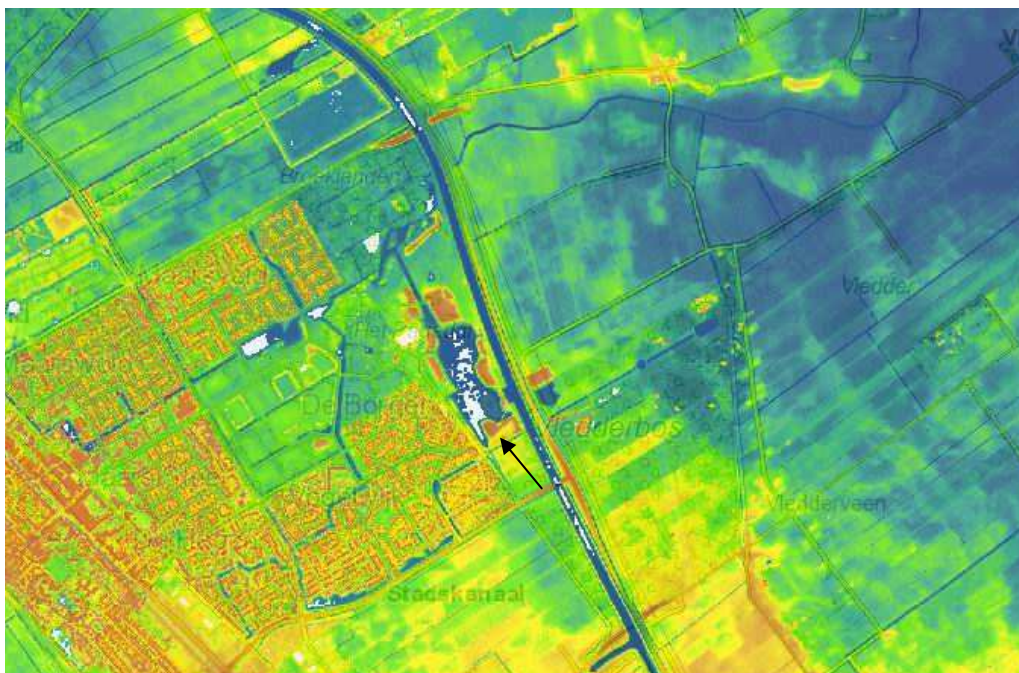
autorisatie: drs. J. Molema

telefoon: 050-3126545
fax: 050-3123362
e-mail: info@libau.nl

Podzolgronden, zoals voorkomen in het plangebied, ontstaan in dekzand met een goede afwatering. Deze bodems waren in de prehistorie (met name de steentijd) geschikt voor bewoning. Door een geleidelijke zeespiegelstijging stagneerde de waterafvoer vanuit het achterland. Dit had een vernatting van het landschap tot gevolg waardoor de veengroei meer en meer toenam. De bewoningsmogelijkheden van het landschap namen daardoor af. Ook veel van de hogere dekzandruggen werden uiteindelijk overdekt met een pakket veen. Vanaf de vroege bronstijd zullen ook in het plangebied en omgeving de bewoningsmogelijkheden bemoeilijkt of onmogelijk geworden zijn. Door de veenontginning ligt het zand, het prehistorische oppervlak, opnieuw aan de oppervlakte of is nog slechts afgedekt door een dunne laag restveen.

Het plangebied is niet geregistreerd op de Archeologische Monumentenkaart (AMK), ook zijn uit het plangebied geen archeologische waarnemingen bekend (zie bijlage: Kaart archeologie). Ten noorden van de Pageplas zijn twee stenen bijlen uit het neolithicum (waarnemingen 16721 & 17678) en nederzettingenresten uit het mesolithicum (waarneming 16700) gevonden. Ten noordoosten van het plangebied is een terrein met nederzettingenresten uit het laat-paleolithicum tot en met de vroege bronstijd (AMK-terrein 7329) aangetroffen. Andere vondsten betreffen onder meer een nederzetting en bewerkt vuursteen uit het mesolithicum (AMK-terrein 7357 & waarneming 16713), vuursteen uit het mesolithicum en/of het neolithicum (waarnemingen 414311, 414674 & 414675), een stenen bijl uit het neolithicum of de vroege bronstijd (waarneming 18408). Ook zijn nabij het plangebied resten van een houten constructie aangetroffen, mogelijk betreft het een veenweg (waarneming 16711).

Figuur 2: Hoogteverschillen in en rondom het plangebied (www.ahn.nl). Het plangebied is aangegeven met een pijl

Op het kadastrale minuutplan uit het begin van de 19de eeuw (gemeente Onstwedde, sectie B7) is het plangebied onbebouwd (zie bijlage: Kadastrale minuut). In de kadastrale leggers is het benoemd als heide (watwaswaar.nl; hisgis.nl). Ook in later tijd is het plangebied onbebouwd gebleven zo blijkt uit de topografische militaire kaart van 1852 (watwaswaar.nl; Grote historische atlas 1851-1855) en de Bonnekaart uit het begin van de 20ste eeuw (zie bijlage: Projectie van de huidige situatie op de Bonnekaart). Het recreatiegebied Pagedal wordt weergegeven vanaf de topografische kaart van 1991, de Pageplas en het plangebied zullen tegelijkertijd met het recreatiegebied zijn ingericht.

Overweging en advies

Uit het plangebied zijn geen archeologische vondsten bekend. Doordat het prehistorische maaiveld gelijk (of vrijwel gelijk) is aan het huidige maaiveld, is de bodem in het plangebied waarschijnlijk verstoord tijdens de inrichting van het gebied. Deze inrichting is vooral ten zuiden van de Pageplas omvangrijk geweest. Een archeologisch vervolgonderzoek wordt derhalve niet noodzakelijk geacht. Mochten tijdens de werkzaamheden onverhoopt toch archeologische resten worden aangetroffen dan geldt krachtens de Monumentenwet (1988) een meldingsplicht*.

*Vondsten dienen zo spoedig mogelijk te worden gemeld bij de gemeente en bij Libau.

Bijlagen:

- Fysisch geografische kaart;
- Kaart archeologie;
- Kadastrale minuut;
- Projectie van de huidige situatie op Bonnekaart.

Geraadpleegde literatuur, bronnen en kaarten

Actueel Hoogtebestand Nederland

Archeologische Monumentenkaart

Archis, archeologisch informatiesysteem van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed

Brood, P., A.H. Hussen & J. van der Kooi (red.), 1999. *Nieuwe Groninger Encyclopedie*. REGIO-Projekt Uitgevers, Groningen.

Grote Historische topografische Atlas Groningen ± 1900 – 1930, schaal 1: 25000. Uitgeverij Nieuwland, 2006. Tilburg.

Grote Historische Atlas van Nederland, 1: 50000. Deel 2: Noord-Nederland 1851 – 1855. Wolters-Noordhoff Atlasproducties, 1990. Groningen.

Historisch Geografisch Informatiesysteem (www.hisgis.nl)

Luchtfoto's Google Earth/Maps

Minuutplans uit het begin van de negentiende eeuw en topografische militaire kaarten (www.watwaswaar.nl)

Schroor, M & J. Meijering, 2007. *Golden Raand, Landschappen van Groningen*. In Boekvorm Uitgevers, Assen.

Snijders, F.L., 1985. *Fysische geografie in de provincie Groningen*. Milieu- en landschapsonderzoek Provinciaal Planologische Dienst. Groningen.

Stiboka, 1985. *Bodemkaart van Nederland, schaal 1: 50.000*. Stiboka, Wageningen (Toelichting gepubliceerd in 1986; kaartopname door A.E. Clingeborg et al.).

Versfelt, H.J. & M. Schroor, 2005. *De atlas van Huguenin; militair-topografische kaarten van Noord-Nederland, 1819-1829*. Heveskes Uitgevers/Drentse Historische Vereniging, Groningen/Veendam.

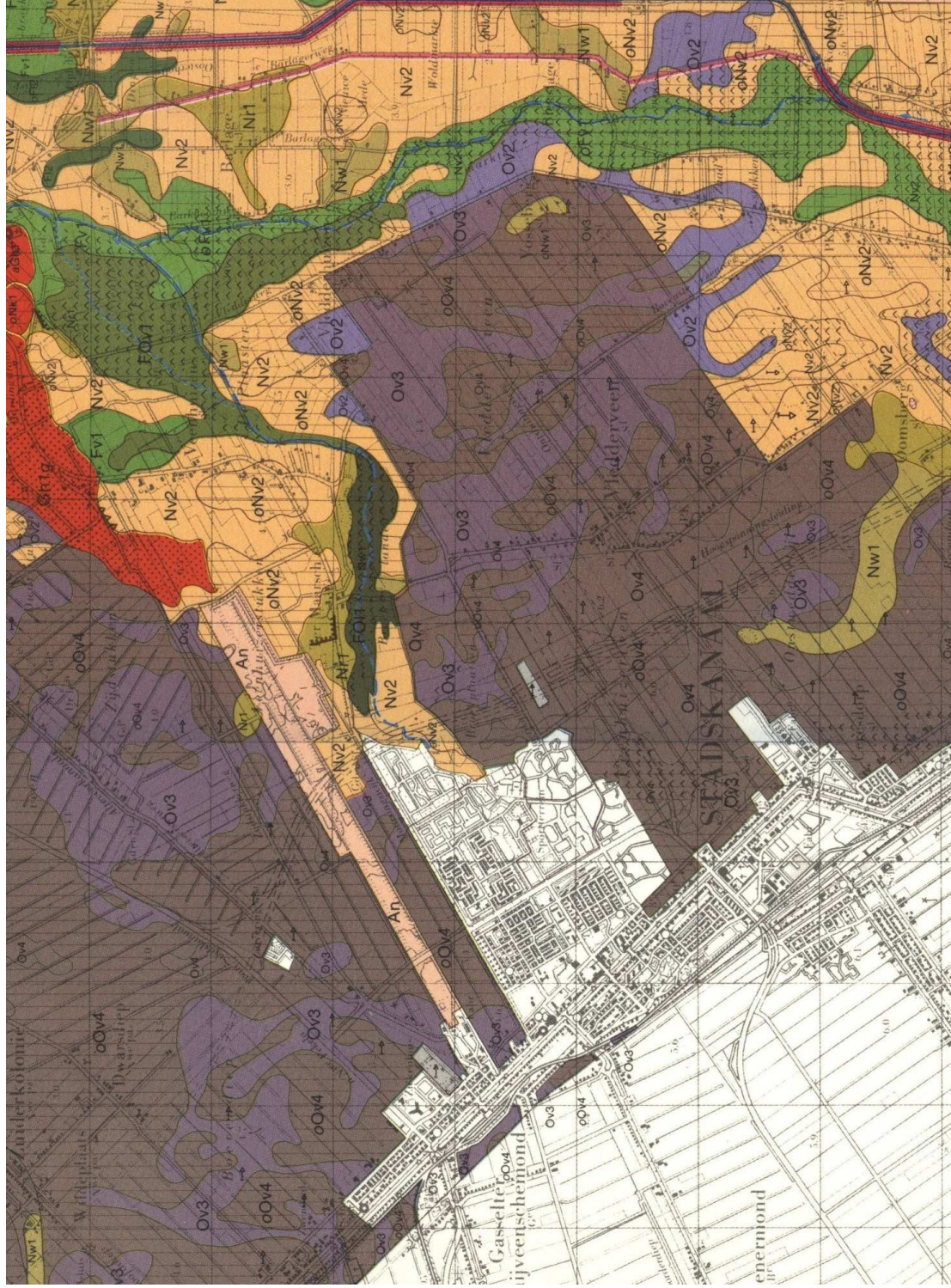

Archeologische periodes

paleolithicum	tot 8800 v.Chr.
paleolithicum vroeg	tot 300000 C14
paleolithicum midden	300000 - 35000 C14
paleolithicum laat	35000 C14 - 8800 v.Chr.
paleolithicum laat A	35000 - 18000 C14
paleolithicum laat B	18000 C14 - 8800 v.Chr.
mesolithicum	8800 - 4900 v.Chr.
mesolithicum vroeg	8800 - 7100 v.Chr.
mesolithicum midden	7100 - 6450 v.Chr.
mesolithicum laat	6450 - 4900 v.Chr.
neolithicum	5300 - 2000 v.Chr.
neolithicum vroeg	5300 - 4200 v.Chr.
neolithicum vroeg A	5300 - 4900 v.Chr.
neolithicum vroeg B	4900 - 4200 v.Chr.
neolithicum midden	4200 - 2850 v.Chr.
neolithicum midden A	4200 - 3400 v.Chr.
neolithicum midden B	3400 - 2850 v.Chr.
neolithicum laat	2850 - 2000 v.Chr.
neolithicum laat A	2850 - 2450 v.Chr.
neolithicum laat B	2450 - 2000 v.Chr.
bronstijd	2000 - 800 v.Chr.
bronstijd vroeg	2000 - 1800 v.Chr.
bronstijd midden	1800 - 1100 v.Chr.
bronstijd midden A	1800 - 1500 v.Chr.
bronstijd midden B	1500 - 1100 v.Chr.
bronstijd laat	1100 - 800 v.Chr.
ijzertijd	800 - 12 v.Chr.
ijzertijd vroeg	800 - 500 v.Chr.
ijzertijd midden	500 - 250 v.Chr.
ijzertijd laat	250 - 12 v.Chr.
Romeinse tijd	12 v.Chr. - 450 n.Chr.
Romeinse tijd vroeg	12 v.Chr. - 70 n.Chr.
Romeinse tijd vroeg A	12 v.Chr. - 25 n.Chr.
Romeinse tijd vroeg B	25 - 70 n.Chr.
Romeinse tijd midden	70 - 270 n.Chr.
Romeinse tijd midden A	70 - 150 n.Chr.
Romeinse tijd midden B	150 - 270 n.Chr.
Romeinse tijd laat	270 - 450 n.Chr.
Romeinse tijd laat A	270 - 350 n.Chr.
Romeinse tijd laat B	350 - 450 n.Chr.
middeleeuwen	450 - 1500 n.Chr.
middeleeuwen vroeg	450 - 1050 n.Chr.
middeleeuwen vroeg A	450 - 525 n.Chr.
middeleeuwen vroeg B	525 - 725 n.Chr.
middeleeuwen vroeg C	725 - 900 n.Chr.
middeleeuwen vroeg D	900 - 1050 n.Chr.
middeleeuwen laat	1050 - 1500 n.Chr.
middeleeuwen laat A	1050 - 1250 n.Chr.
middeleeuwen laat B	1250 - 1500 n.Chr.
nieuwe tijd	1500 - heden
nieuwe tijd A	1500 - 1650 n.Chr.
nieuwe tijd B	1650 - 1850 n.Chr.
nieuwe tijd C	1850 - heden

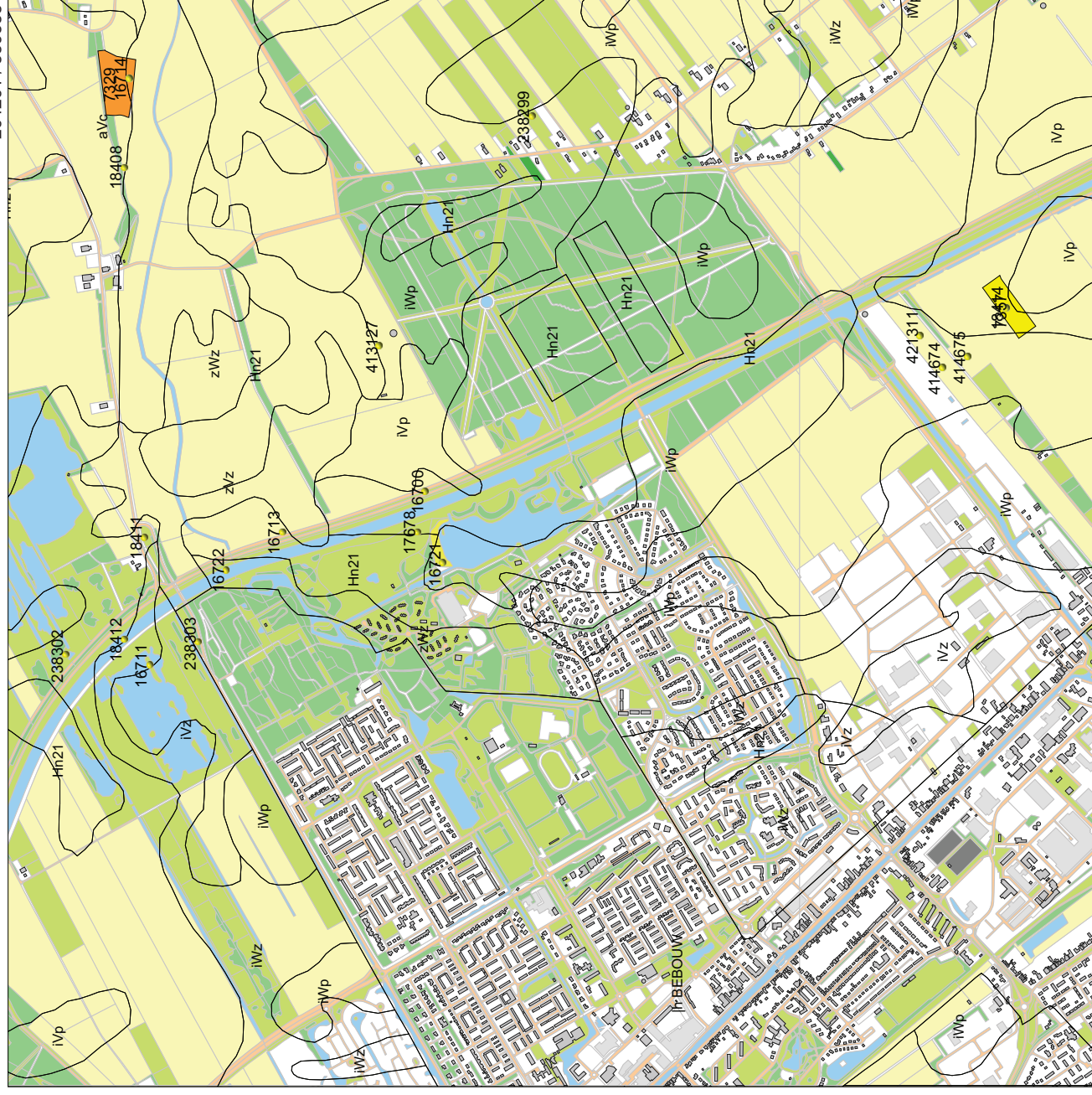
Uitsnede fysisch geografische kaart Stadskanaal en omgeving

Kaart archeologie plangebied kampeerterrein aan de Pageplas te Stadskanaal

Combinatiekaart van AMIK, bodemkaart en Archis

264261 / 559355

259996 / 555090

04-01-2011

Legenda

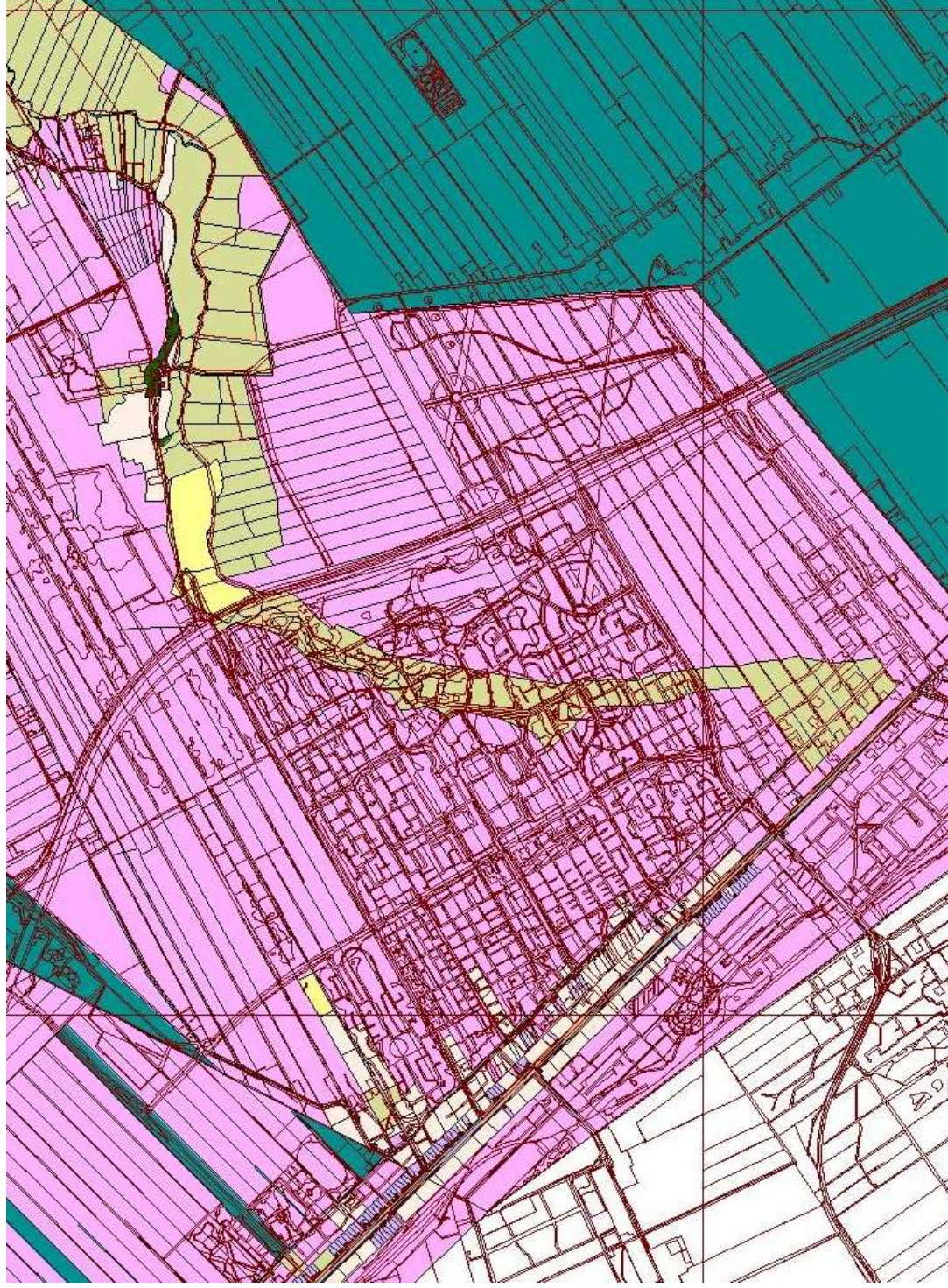
- WAARNEMINGEN
 -
- BODEM ((c)Aterra)
 -
- HUIZEN
 -
- MONUMENTEN
 - archeologische waarde
 - hoge archeologische waarde
 - zeer hoge archeologische waarde
 - zeer hoge arch waarde, beschermd
- TOP10 ((c)TDN)
 - bebouwd gebied
 - doorgaande wegen
 - bos
 - bouwand
 - weiland
 - boomgaard/kwekerij
 - heide
 - zand
 - begraafplaats
 - water
 - overig bodemgebruik

Archis2

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Kadastrale minuut kampeertrein aan de Pageplas te Stadskanaal met de recente topografie (bron: hisgis.nl)

Projectie van de huidige situatie op de Bonnekaart: plangebied kampeerterrein aan de Pageplas te Stadskanaal

